

Zini, sargā, copē!

Katvaru ezera iemītniekiem pievienojas 7000 līdacēnu

Jūnija sākumā Katvaru ezera zivju reursi tika papildināti ar 7000 vienas vasaras līdacēnu. Jāteic, apmēram sprīdi garās zivteles nebūt neizskatījās kā šīs vasaras *ražojums*. Šķita, ka tām jābūt vecākām. Rūjas zivju audzētavas, no kurienes līdaciņas uz Katvariem atvazinātas, pārstāvis Aldis Bērziņš apstiprināja, ka tās ir šī gada – pēc izšķilšanās tās maija vidū ielaistas dīķī augt tālāk.

Rūjas zivjaudzētavas pārstāvis secina, ka šogad līdaciņas aug ļoti ātri. Audzētavai šis ir pirmais tāds gads, kad tās tik vareni pastiepušās. Vismaz līdaku ziņā audzētavai šī ir veiksmīga sezona. – *Parasti, lai būtu tik lielas, kā tagad, tām vēl būtu jāaug apmēram līdz Jāņiem. Bet šogad silts ūdens un laba barība, zivteles labi dabūja attīstīties*, – sacīja A. Bērziņš. Savukārt Katvaru ezera apsaimniekošanas biedrības *Katvaru ezers* vadītājs Jānis Krūmiņš atklāja, ka ūdenstilpē līdakas šosezon nav nārstojušas vai arī to darījušas ne tajās vietās, kur to parasti varētu novērot.

Jaunās līdaciņas bija ne tikai gana brangas, bet arī žīperīgas. No piekrastes ielaistas, tās vēl kādu brīdi tur uzkavējās, pasaulojās, aprada ar jauno teritoriju un drīz vien pazuda ūdenstilpēs dziļumā.

Biedrības *Katvaru ezers* vadītājs Jānis Krūmiņš no piekrastes laiž ūdenstilpē jaunās līdaciņas

Līdaciņu ielaišanu Katvaru ezerā atbalstīja Latvijas Zivju fonds (LZF), piešķirot šai aktivitātei 1877 eiro. Savukārt 206,62 eiro sedz pati biedrība *Katvaru ezers*. Rudens pusē zivju resursu papildināšana paredzēta arī Lādes ezerā, kurā

iecerēts ielaist 20 000 vienas vasaras zandartēnu. Šim nolūkam fonds piešķīris 4912,60 eiro. Projekta pieteikumus LZF par zivju resursu pavairošanu abās ūdenstilpēs iesniedza Limbažu novada pašvaldības aģentūra ALDA.

Salacā papildina nēgu resursus

Pēc gada pārtraukuma Salacgrīvas novada dome Salacā, kur nav tik liela dabiskā ceļā izšķīlusies nēgu mazuļu koncentrācija, organizēja nēgu kāpuru ielaišanu. Kopumā divi miljoni kāpuru ielaisti posmos no Rozēniem līdz Mērnīkiem un no Mazsalacas līdz Iģei. Šim nolūkam rudenī uz Salacas tačiem zvejojošie nēgu zvejnieki zivju audzētavai *Kārļi* nodeva 70 kg vaislas nēgu. No iegūtajiem ikriem izšķīlās mazie nēģīši. Mēneša sākums tika atzīts par siltu un piemērotu kāpuru ielaišanai upē. Pērn pārtraukumu nēgu resursu papildināšanā izraisīja tas, ka 2016. gada rudenī laikā, kad būtu jānodod audzētavai vaislas nēģi, nozveja bija ļoti maza. Cerams, ka pēc četriem gadiem tagadējie kāpuri būs izauguši par kārtīgiem nēģiem un dosies jūrā baroties, bet vēl pēc pāris gadiem atgriezīsies Salacā uz nārstu un nodrošinās lielākus lomus.

Šī projekta kopējās izmaksas ir 3630 eiro, t.sk. 3160 ir Zivju fonda finansējums.

Guntaram gaidītā zandarta vietā pieteicās varena līdaka

Jūnijā sākās zandartu maksšķerēšanas sezona. Daudzi maksšķernieki gan atzīst, ka siltā laika dēļ zivis nav aktīvas, lāgā nebarojas, līdz ar to arī neķeras. Šajā *nelaikā* liela veiksmē (gan burtiskā, gan pārnēstā nozīmē) uzsmaidīja limbažniekam Guntaram Ķeksim, kuram Limbažu Lielezers 2. jūnijā dāvāja 10,2 kg smagu un 1,17 m garu līdaku. Branga zaļsvārcē! Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA direktors Jānis Remess teic, ka tā tiešām ir liela. Kopš viņš dzīvo Limbažu pusē (vairāk nekā 20 gadu), tāda izmēra līdaka, cik viņam zināms, no Lielezera līdz tam nav izcelta.

Pats copmanis par ievērojamo lomu, protams, priecājas. Tā ir viņa līdz šim ne tikai lielākā līdaka, bet arī zivs kā tāda. Pirms tam smagākā līdaka bijusi pie 6 kg, bet zandarts – aptuveni 3 kg smags. G. Ķeksis, kurš orientējas tieši uz plēsēju maksšķerēšanu, teic, ka patiesībā todien gājis uz zandartiem, jo sākusies to cope. – *Zandarts tā arī neparādījās, bet... To brīdi, kad sapratu, ka galā zivs, nemaz nav iespējams aprakstīt. Jutu – līdaka, jo tā ir kustīga, zandarts parasti smagi velk uz grunti. Citreiz velc, velc, jau sadomājies, ka varens zandarts, bet maksšķeres galā blukšis... – stāsta sarunbiedrs. Kad saprasts, ka pieķērusies līdaka un vēl pamanīta iespaidīgās zivs ēna, kas aizslīdējusi pa ūdens virsmu, radies satraukums. – Roka vēl kādu pusstundu pēc tam, kad zivs bija iedabūta laivā, trīcēja, – atzīstas maksšķernieks. Pagājis apmēram 40 minūšu, kamēr līdaka iedabūta laivā. Šajā laikā zaļsvārcē paguvusi padzīvot reizu piepeldēt pie laivas, uzstāt burbuli un atkal aizpeldēt. Pa starpu veikts zvans draugam – Kasparam Ozoliņam, kurš aizdevis lielāku tīklu, jo pašam līdzī esošais bijis*

Limbažnieks Guntars Ķeksis ar iespaidīgo līdaku, kas noķerta Limbažu Lielezerā

par mazu. – *Zivs pieķeršanās ir tāda laimes spēle. Lai to izdabūtu no ūdens, vajadzīga pacietība. Atceros – kādreiz, kad piecoperēja kāda līdaka, azartā pirmā rīcība bija to pēc iespējas ātrāk izvilkt. Nekā! Ja tā steigsies, aukla pārtrūks, maksšķerkāta gals nolūzīs vai vēl kaut kas cits atgadīsies. Cik man sākumā zivis tā nav aizgājušas! Pirms dažiem gadiem tepat Lielezerā pie laivas pievilku zandartu. Izskatījās, ka tas arī varēja būt rekorda cienīgs. Jau sirsniņa sāka dancot, bet nemācēju izcelt. Zivs jāpalaiž vaļīgāk, tā jānokausē, jālauj*

tai kādas pārdesmit minūtes izdancoties. Ar laiku esmu iemācījies to mieru saglabāt. Ja šo desmitnieciņu uzreiz būtu vilcis klāt, tas aizietu. Zivij spēks ir liels. Pat mazā divkilogramīgā līdaka var pārraut auklu vai salauzt kātu. Ezera līdakas vēl ir mierīgākas, bet upes zivis gan švuncīgākas, kā nekā tās pieradušas cīnīties ar straumi. Šajā procesā vajag ar vēsu prātu un pīpēšanu, – smēja G. Ķeksis.

Limbažnieks vērtē, ka šajā sezonā (atšķirībā no iepriekšējās) copmaņiem ar zivīm pagaidām klājas diezgan *plāni*, piemēram, pērn zandarti labi *ņēmuši* pat līdz Jāņiem. Tādēļ viņš uzskata, ka smagā līdaka viņam trāpījies kā aklai vistai grauds. – *Esmu spinningotājs. Izmantoju vobleru, uz ko parasti šajā laikā ķeras zandarti, bet nekā. Tādēļ uzliku mānekli, tā saukto lielo gumiju, ko parasti lieto rudenī. Šajā laikā ar tādu neviens zivis neķer. Teju tūlīt pēc tās iemešanas ūdenī līdaka arī pieķērās. Domāju, tā bija sakritība. Vienkārši zivs pakampa mānekli, ko tai uzmetu uz deguna. Nepakāra barošanās dēļ, jo zivis šobrīd nebarojas, – gan šai, gan iepriekš noķertajām mazākajām vēderi bija tukši, – skaidro maksšķernieks.*

Jautāts, vai Lielezerā viņam ir iecienītas zivju vietas, G. Ķeksis atteic, ka īsti nav. Maksšķernieki parasti meklē krantis no dziļuma uz seklumu, kur mēdz uzturēties zivis. Tāpat daudziem, arī pašam, ir eholote, bet to lielākoties izmanto, lai atrastu šīs seklās un dziļās vietas vai skatītos, kur

zivis uzturas – pie krasta vai dziļumā. – *Tas neko daudz nedod, ka zivi ar eholoti atrodi. Vēl jau vajag, lai tā pieķertos, reizumis var pat tai gar degunu vilkt visādus mānekļus, bet nekā. Mūsu ezers ir pārbagāts ar mazajām baltajām zivīm, tādēļ plēsēji top slinkī, – atliek tikai attaisīt muti, un mazās teju pašas tajā lien iekšā, – teic sarunbiedrs. Plēsējiem samazinājusies aktivitāte. Līdakas, ja kādu mānekli paķer, tad to tiešām pakampj, bet zandarti ar tiem vairāk spēlējas, tas ir, ar pakakli mēģina māneklim uzspiesties virsū, bet ieķeras. – Zandartam tā ir standarta situācija, katrs trešais tiek izvilts „aiz slīpses”, – stāsta copmanis.*

G. Ķeksis spinningošanai iecienījis arī Katvaru ezeru, tāpat Dūņezaru un Augstrozozes Lielezeru. Izmēģināt copes veiksmi būs arī citviet, piemēram, Burtņiekā un Lubānas ezerā. Maksšķerēšana ir limbažnieka hobijs, kam viņš aktīvāk pievērsies pēdējos gados, īpaši šajā. Kopš jaunā gada viņš vairs nestrādā par auto instruktoru, tad nu atliek vairāk laika ezeram.

Kādi ir limbažnieka turpmākie copes nodomi un gaidas? – *Ko tur galvu laužīt! Protams, vienmēr, kad aizbrauc maksšķerēt, gribas kaut ko noķert. Kaut pieķeras zemmēra zivtiņa, kas laižama vaļā, bet vismaz kaut kāda kustība. Zinu maksšķerniekus, kuri brauc pēc zivs un ir neapmierināti, ja tajā dienā nesokas. Ja tik ļoti kārojas to zivi, vieglāk, lētāk un mazāk satraucoši to ir nopirkt veikalā. Es braucu atpūsties un neiespringstu par katru zemmēra krupīti. Varbūt tādēļ arī man tā desmitniece tika iedota, – prāto G. Ķeksis.*

Kaspara OZOLIŅA foto

Sākums – 9. lpp.

17. jūnijā Limbažu Lielēzērā
Sudraba ceļojošais ALDA KAUSS 2018
spiningošanā (1. posms)

Reģistrēšanās no pl. 4 pludmalē, starts pl. 5.
Sīkāka informācija, zvanot pa tālr. 26142812.

Turpmāk Sudraba ceļojošā ALDA kausa izcīņa spiningošanā norisināsies sešos ezeros – Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA apsaimniekotajos Augstrozes un Limbažu Lielēzēros, Limbažu Dūņezērā, Katvaru un Lādes ezerā, kam nu pievienosies Āsteres ezers. Katru nākamo norises ūdenstilpi izlozēs kārtējā kausa izcīņas posma beigās. Savukārt Dūņezers būs vienīgais ezers, ko nelozēs, ALDA kausa izcīņas posmu tajā rīkos oktobrī.

LLKC aicina makšķerniekus piedalīties aptaujā

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) saskaņā ar Zemkopības ministrijas rīkojumu vēlas iegūt informāciju par makšķernieku paradumiem, interesēm, lomiem un zivju populāciju valstī esošajās ūdenstilpēs. Centrs lūdz copmaņus talkā šo jautājumu noskaidrošanā un līdz 30. jūnijam aicina aizpildīt virtuālu aptauju. Tā pieejama interneta vietnē www.visidati.lv/aptauja/1358215518/.

Iegūtos datus Pārtikas drošības, dzīvnieku

veselības un vides zinātniskajā institūtā BIOR izmantos zinātniskiem nolūkiem un turpmākai makšķerēšanas politikas Latvijā pilnveidošanai. Turklāt ar aptaujas palīdzību tās rīkotāji arī vēlas noskaidrot copmaņu vajadzību pēc informatīvi izglītojošiem pasākumiem par un ap makšķerēšanu, tāpat iegūt viņu priekšlikumus makšķerēšanas attīstībai un zivju resursu aizsardzībai Latvijā.

Ilze RŪTENBERGA-BĒRZIŅA,
LLKC Sabiedrisko attiecību vadītāja

Limbažu Mazezers pārāk viltīgs vai tā tīrītāji neprašas?

Nu jau krietnu laiku netīkams skats paveras uz Limbažu Mazezeru. Iespējams, ka svešinieki, kuri brauc pa pilsētas apvedceļu, īsti pat nesaprot, kas tā par dūksnainu lielu peļķi, un diez vai viņi iedomājas, ka tur vēl samērā nesēn labprāt uzturējās ne vien pīles, bet arī gulbji. Taču ezers aizauga, pēdējos gados īpaši strauji, virs dūņām atstājot vien nelielu ūdens kārtu. To veicināja arī tas, ka, būvējot ielas (Burtnieku iela pie pienotavas un Krišjāņa Barona iela), ezera teritorija saruka, bet dūņas jau nekur neizveda, tās palika turpat ūdenstilpē. Tāpēc gluži loģisks bija lēmums, ka ezers jāiztīra.

Tiesa, ar to tā nevedas, un šobrīd pat grūti atcerēties, kad darbs īsti sācies. Pēc publikācijām presē nojaušams, ka jau 2015. gada nogalē sāka ūdenstilpes nosusināšana. Vēl grūtāk šobrīd atbildēt cilvēkiem, kuri vērsās redakcijā un jautāja, kad uzsāktais projekts noslēgsies. Izrādās, ka šo jautājumu iedzīvotāji (un ne tikai, arī pašvaldības vadība) uzdod arī PA ALDA un Mazezera tīrīšanas projekta vadītājam Jānim Remesam. Bet viņam nav ne skaidras atbildes, ne arī brīvas iespējas rīcībai.

Pieci iepirkumi, bet tālāk par priekšdarbiem nav tikts

Jāatzīst, ka kaut kā nav īsti vedies ar darbu veicēja meklēšanu. Kopš 2017. gada sākuma iepirkumi organizēti piecas reizes, bet arvien dažādu iemeslu dēļ (bija jāprecizē iepirkuma noteikumi, piedāvātā summa izrādījās pārāk liela u.tml.) tie pārtraukti. Pēdējais notika šī gada janvārī. No četriem pretendentiem divu pieteikumi bija noformēti atbilstoši noteikumiem, un tika izraudzīts lētākais – SIA 4 Reason – piedāvājums. Viņi solīja attīrīt ezera gultni un veikt arī citus projektā paredzētos darbus par nepilniem 80 tūkstošiem eiro. Ziemā objektā vēl varēja manīt kusu, tomēr kaut kādu darbību, bet nu jau vairākus mēnešus tur valda klusums. J. Remess atzīst, ka viņam pašam sajūta, to redzot, protams, nav nekāda labā, bet nav arī likumīgu tiesību par šo bezdarbību kaut ko īpašu pret SIA 4 Reason uzsākt. Izrādās, līgums ir noslēgts uz gadu – darbi objektā jāpabeidz 2019. gada janvārī. – *Varēja jau noteikt īsāku, teiksim, 3–4 mēnešu termiņu, bet negribējām tik ļoti laikā ierobežot darbu veicēju. Dodot gadu, ir iespēja darbu darīt gan vasarā, gan ziemā, kad pašiem izdevīgāk,* – skaidro J. Remess. Tātad par šībrīža bezdarbību SIA 4 Reason nevar ne sodīt, ne lauzt līgumu.

Pašvaldība šobrīd mēģina apelēt pie darītāju sirdsapziņas, vēstulē aicinot atbildēt uz jautājumiem, kas patlaban kavē strādāt objektā, kad darbi tiks atsākti u.tml. Atbilde tika gaidīta līdz 4. jūnijam, bet velti. Projekta vadītājs zināja teikt, ka firmā tiek domāts par tehnoloģiju, kādu izmantot ezera tīrīšanā, un skaidras atbildes viņiem nav. Skan gluži neticami – SIA 4 Reason

Mazezerā kopš ziemas valda klusums

jau otrreiz piedalījās iepirkumā (iepriekš tika solīts darbus veikt pat uz pusi lētāk), ir pagājuši teju puse no projekta īstenošanai atvēlētā laika, bet vēl tiek domāts par metodēm, kā strādāt. ALDA vadītājs stāsta, ka līdz šim firma tikai veikusi priekšdarbus – attīrījusi vietu, kur novietot no ezera izsmeltās dūņas.

Joprojām nav skaidra ezera tīrīšanas metode

Sākumā, lai izveidotu nosusināšanas bedri, dūņas no ezera veda prom – uz plāvu pie Dūņezera, tāpat uz netālu saimniecību Katvaru pagastā. J. Remess atzīst – protams, vislabākais būtu to darīt arī turpmāk, bet tas izmaksātu pārāk dārgi. Dzirdētas gan šaubas, vai ir jēga izsmeltot atstāt ezera tuvumā, jo ar lietu to varētu ieskalot atpakaļ ūdenstilpē. Projektā paredzēts dūņas novietot nogāzē pie Krišjāņa Barona ielas, arī teritorijā otrpus ceļam, kas ved uz slimnīcu (tajā pusē izveidojot arī piekļuvi ūdenstilpei), tāpat arī ielokā aiz Ķezberkalniņa. Kā izņemtais no ezera gultnes tur nonāk – ar sūkņšanu, pārmešanu vai kā citādi, – tā esot paša projekta īstenotāja izvēle.

– *Neuzspiedām konkrētu tehnoloģiju, jo uzskatījām, ka darītājs varbūt zinās labāku metodi,* – skaidro ALDA vadītājs. Viņš arī atklāj (tas objekta apskates laikā esot darīts zināms arī potenciālajiem ūdenstilpes tīrītājiem), ar ko Mazezers ir tik īpašs. Lai nolaistu ūdeni, aptuveni pusotra metra dziļumā tika ievietota caurule. Patiesībā to būtu vajadzējis likt vēl pāris metru zemāk, bet reālā situācija tajā vietā to neļāva. Tāpēc ūdeni pavisam nolaist nevarēja. Un

vēl – ezerā ietek ūdeņi no avotiem. Ķezberkalniņa pusē no viena pat šajā sausuma laikā – ļoti strauji. Tas jo vairāk sarežģī situāciju – šķidrā masa arvien aizpilda jau iztīrītās vietas. J. Remess spriež – ja tīrīšanas metodes izvēle būtu viņa ziņā, ziemā, piebraukājot uz saldētu ceļu, noliktu uz tā vairākus traktoros un ar pārmešanas metodi ezers būtu tīrs.

SIA 4 Reason jūtas nopirkuši kaķi maisā

SIA 4 Reason projektu vadītājs Jānis Maizītis šobrīd nevar pateikt, kad darbi objektā atsāksies. Vēl nav īsti skaidra metode, ar kādu veikt Mazezera tīrīšanu. Patlaban tiek izskatīta iespēja dūņas izsūkt. Protams, jāreķinās ar solīto summu. – *Līdz šim vienīgie izdevumi šajā objektā, gan uzsākot darbus, gan meklējot risinājumu to veikšanai, bijuši tikai mūsu firmai, no pašvaldības kabatas nav nopilējis ne cents,* – viņš saka. Izrādās, būvnieki nav rēķinājušies, ka Mazezers nav gluži parasts un tam standarta tīrīšanas metode neder. Sarunbiedrs skaidro, ka galvenā problēma ir ūdeņu dēļ nestabilā grunts, uz kuras nevarot uzbraukt. Pat ziemā sala laikā un arī tagad sausumā to neesot iespējams izdarīt, jo dūņas ir kā mitra švamme. Ceļu veidot projektā nav plānots, arī izmaksas to neļaujot. – *Ja šajā objektā derētu standartpiegājiens un strādāšana būtu atkarīga tikai no mūsu gribas, darbs jau sen būtu pabeigts,* – secina J. Maizītis. Bet šajā gadījumā noteikumus diktējot māte daba. Sarunbiedrs atzīst – līdz šim Mazezerā firma nav normāli strādājusi, vien meklējusi risinājumus.

Vai tas nebija jādara, jau startējot iepirkumā? Objekts taču pirms tam apmeklēts! – *Mēs domājām, ka tā būs normāla diļa tīrīšana. Tāmē bija prasīti aprēķini par kubikmetra rakšanu un izvešanu, doti apjomi, bija saprotams, ka to dara ar traktortehniku. Bet, lai izvestu grunti, tehnika kaut kur jānovieto. Mēs nerēķinājāmies, ka būs tik nestabila grunts. Protams, objektu apskatījām, bet viens ir nostāties ar kājām, cits – novietot tehniku, kad ir pavisam cits spiediens. Kausis ieiet dūņu slānī 2 metru dziļumā un pat neatmetas – spriež J. Maizītis.*

Viņš piekrīt, ka savā ziņā nopirkts, tā teikt, kaķis maisā, tomēr nevienam par to nevaino, un pacelt rokas un laisties dibenā šobrīd 4 Reason arī vēl netaisoties. – *Esmu tajā vecumā un gana azartisks, lai meklētu risinājumu. Tagad mēs to darām. Ja neatradīsim vai arī tas varētu radīt firmai zaudējumus, no objekta atteiksimies. Esam strādājuši arī sarežģītos objektos, bet tāds purvs vēl mums nav bijis,* – atzīst SIA 4 Reason projektu vadītājs.

* * *

Šobrīd iedzīvotājiem, tāpat pīlēm un gulbjiem, neatliek nekā cits kā joprojām gaidīt. Diemžēl.

Tematisko lapu atbalsta:

Lapu sagatavoja
Līga LIEPIŅA un Regīna TAMANE